

Komunikat prasowy

Luksemburg, 31 stycznia 2022 r.

Unijne strategie opodatkowania energii nie są zgodne z celami UE w zakresie klimatu

Opodatkowanie energii może wprawdzie wspomagać wysiłki na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu, lecz obowiązujące stawki podatkowe nie odzwierciedlają stopnia, w jakim różne źródła energii są też źródłami zanieczyszczeń. W przeglądzie opublikowanym dziś przez Europejski Trybunał Obrachunkowy nakreślono, w jaki sposób podatki energetyczne, opłaty za emisję gazów cieplarnianych i dotacje w energetyce przyczyniają się do osiągnięcia unijnych celów klimatycznych. Choć dotacje na odnawialne źródła energii wzrosły prawie czterokrotnie w latach 2008–2019, to jednak dopłaty do paliw kopalnych w ciągu ostatniego dziesięciolecia pozostawały na stosunkowo stałym poziomie, mimo że Komisja Europejska i niektóre państwa członkowskie zobowiązały się do ich stopniowego wycofywania. Kontrolerzy zwracają uwagę na wyzwania, przed jakimi stoją decydenci: zapewnienie spójnego opodatkowania energii w różnych sektorach i w przypadku różnych nośników energii, ograniczenie dopłat do paliw kopalnych oraz pogodzenie celów w zakresie klimatu z potrzebami społecznymi.

– Opodatkowanie energii, opłaty za emisję gazów cieplarnianych i dotacje w energetyce to istotne narzędzia w dążeniu do osiągnięcia celów klimatycznych. Naszym zdaniem największe wyzwanie polega na ściślejszym połączeniu środków regulacyjnych i finansowych oraz znalezieniu właściwej kombinacji między nimi – powiedział Viorel Ștefan, członek Europejskiego Trybunału Obrachunkowego odpowiedzialny za przegląd. – Poprzez publikację niniejszego przeglądu chcemy przyczynić się do dyskusji na temat cen energii i zmiany klimatu, a w szczególności włączyć się w przyszłą debatę dotyczącą proponowanych zmian dyrektywy w sprawie opodatkowania energii.

W ramach Europejskiego Zielonego Ładu – strategii mającej na celu osiągnięcie neutralności klimatycznej UE do 2050 r. – Komisja planuje dostosować opodatkowanie energii do celów klimatycznych. Unia Europejska stoi przed kilkoma wyzwaniami w ramach planowanych zmian ustawodawstwa dotyczącego opodatkowania energii. Zmiany te będą wymagały jednomyślnej zgody Rady.

Jedno z nich polega na zapewnieniu spójnego traktowania na terytorium UE tych sektorów i nośników energii, które wcześniej korzystały z preferencyjnych warunków. Na mocy przepisów obowiązującej dyrektywy w sprawie opodatkowania energii bardziej zanieczyszczające źródła energii mogą być opodatkowane korzystniej niż źródła niskoemisyjne. Przykładowo węgiel jest opodatkowany niżej niż gaz ziemny, a opodatkowanie niektórych paliw kopalnych jest znacznie niższe niż opodatkowanie energii elektrycznej. Ponadto, podczas gdy większość państw członkowskich nakłada na paliwa wysokie podatki, kilka innych państw utrzymuje podatki na poziomie zbliżonym do minimalnego poziomu ustanowionego w dyrektywie w sprawie opodatkowania energii,

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie przeglądu opracowanego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Pełny tekst dokumentu dostępny jest na stronie eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

co może zakłócić funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Niskie opłaty za emisję gazów cieplarnianych i niskie podatki energetyczne od paliw kopalnych zwiększają względne koszty bardziej ekologicznych technologii i opóźniają transformację energetyczną.

Kontrolerzy odnotowują, że choć niektóre dotacje w energetyce mogą posłużyć przejściu na mniej emisyjną gospodarkę, dopłaty do paliw kopalnych utrudniają efektywną transformację energetyczną. Ogółem dopłaty państw członkowskich do paliw kopalnych wynoszą ponad 55 mld euro rocznie, a piętnaście państw członkowskich wydaje więcej na dopłaty do paliw kopalnych niż na dotacje na odnawialne źródła energii. Stopniowe wycofanie dopłat do paliw kopalnych do 2025 r. – cel, do którego zobowiązały się UE i jej państwa członkowskie – będzie wiązało się z trudną transformacją społeczną i gospodarczą. W szczególności poczucie, że niektóre grupy lub sektory są traktowane niesprawiedliwie, może prowadzić do oporu wobec przejścia na zieloną gospodarkę. Wpływ opodatkowania energii na gospodarstwa domowe też może być duży i wywołać sprzeciw wobec podatków energetycznych. Kwoty, jakie gospodarstwa domowe wydają na energię (w tym na ogrzewanie i transport) znacznie się różnią: w niektórych przypadkach, np. w najbiedniejszych gospodarstwach w Czechach i na Słowacji, kwoty te mogą sięgać nawet 20% ich dochodu. Kontrolerzy odwołują się do zaleceń sformułowanych już przez kilka organizacji międzynarodowych, aby zmniejszyć ryzyko odrzucenia reform podatkowych, przykładowo poprzez obniżenie innych podatków i stosowanie środków redystrybucji, a równocześnie zapewnienie większej przejrzystości i lepszej komunikacji co do przyczyn reform.

W lipcu 2021 r. w ramach pakietu legislacyjnego „Gotowi na 55” – zestawu wniosków mających na celu skierowanie UE na drogę ograniczenia unijnych emisji gazów cieplarnianych o 55% do 2030 r. – Komisja opublikowała wniosek dotyczący zmiany dyrektywy w sprawie opodatkowania energii. W dalszym ciągu dyrektywa umożliwiłaby państwom członkowskim obniżenie stawek podatku energetycznego w niektórych sektorach ze względu na ochronę środowiska, efektywność energetyczną i ubóstwo energetyczne. Pakiet zawiera również wniosek mający na celu rozszerzenie systemu handlu uprawnieniami do emisji na transport morski oraz ustanawia oddzielny system handlu uprawnieniami do emisji w sektorach transportu drogowego i budowlanym. Bezpłatne uprawnienia do emisji w ramach obecnego systemu pozwalają jednak niektórym uczestnikom rynku nie płacić za część swoich emisji CO₂. Stopniowemu wycofywaniu bezpłatnych uprawnień związanych z ryzykiem ucieczki emisji gazów cieplarnianych (tj. wzrostem emisji gazów cieplarnianych w efekcie przeniesienia produkcji do kraju, gdzie obostrzenia dotyczące emisji są łagodniejsze) towarzyszy propozycja stopniowego wprowadzania mechanizmu dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂. Ten nowy mechanizm ma na celu ustalenie opłat za emisję dwutlenku węgla pochodzącą z przywozu pewnych towarów. Kontrolerzy odnotowali też, że podczas debaty nad tymi propozycjami decydenci powinni brać pod uwagę zarówno cele klimatyczne, jak i oddziaływanie społeczne.

Informacje ogólne

Niniejszy przegląd nie jest sprawozdaniem z kontroli. Wykorzystano w nim wcześniejsze opracowania Trybunału w dziedzinie energii, zmiany klimatu i opodatkowania, jak również publicznie dostępne informacje i materiały zgromadzone specjalnie do tego celu.

Przegląd obejmuje okres od 2008 r. do lipca 2021 r. Kontrolerzy wzięli pod uwagę dodatkowe dane, które zostały udostępnione po lipcu 2021 r., dotyczące cen unijnych zezwoleń na emisję (ostatni dostęp 30 listopada 2021 r.) oraz dotacji w energetyce (dane z października 2021 r.).

Przegląd Trybunału pt. „Opodatkowanie energii, opłaty za emisję gazów cieplarnianych i dotacje w energetyce” jest dostępny na [stronie internetowej Trybunału](#).

Kontakt dla prasy

Biuro prasowe Trybunału: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – tel. kom.: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – tel. kom.: (+352) 691 551 502